

GRADIVO O RAZVOJU KRANJSKE OBČINE V LETU 1963

za razpravo z občani ob sestavi družbenega plana in proračuna

I. Ocena družbeno-ekonomskih dogajanj v letu 1962

1. Gospodarstvo

V preteklem letu smo pričakovali večji napredek gospodarstva, kot je bil dosežen, pri čemer moramo ugotoviti, da za hitrejši razvoj v smislu postavljenih nalog niso bili zagotovljeni vsi pogoji. Razen tega pa so bili rezultati v prejšnjih letih precej nadpovprečni. Ker je industrija v občini odločilnega pomena za razvoj celotnega gospodarstva, saj predstavlja 70% vseh gospodarskih zmogljivosti, poudarjamo, da planska predvidevanja za leto 1962 niso bila izpolnjena zlasti v kemični industriji, industriji gradbenega materiala, tekstilni industriji in industriji usnja ter obutve. Iz naslednjega prikaza je podrobno razvidno gibanje brutoprodukta po industrijskih strokah v letu 1962 z ozirom na predvidevanja v lanskoletnem družbenem planu.

Stroka	Indeks porasta planirani doseženi	
114 Kovinska industrija	115,4	117,2
119 Elektro industrija	108,0	115,5
120 Kemična industrija	120,5	102,1
121 Industrija gradbenega materiala	107,8	93,5
122 Lesna industrija	105,7	120,9
124 Tekstilna industrija	111,6	94,1
125 Ind. usnja in obutve	107,5	91,4
126 Gumarska industrija	111,0	113,3
127 Živilska industrija	106,0	143,0
128 Grafična industrija	115,0	109,6
SKUPAJ INDUSTRIJA	109,9	105,0

Za prikaz uspehov, doseženih v letu 1962, v primerjavi z izvršitvijo v letu 1961 pa damo pregled o doseženem brutoproduktu po gospodarskih panogah s prikazom, za koliko je brutoprodukt porastel v letu 1962 napram letu 1961, čeprav je prikaz brutoprodukta za leto 1962 izračunan po ocenah (v 000 din):

	Izvršitev 1961	Ocena realizacije 1962	1962/1961 Indeks
Industrija	41.322.025	43.486.630*	105,2
Gozdarstvo	319.358	408.338	127,9
Promet	1.546.464	2.432.038	157,3
Gradbeništvo	2.510.288	2.290.000	91,2
Kmetijstvo	1.612.724	1.922.807	112,3
Trgovina	1.201.361	1.280.497	106,6
Gostinstvo	608.006	696.947	114,6
Obrt	2.048.669	1.647.429	80,4
Komunala	2.737.785	2.871.638	104,9
Skupaj	54.006.680	57.036.324	105,6

(* vključno obrata Iskre v Lipnici in Oločah)

Za nezadovoljive rezultate ne smemo iskati vedno razlogov samo v objektivnih težavah, ampak je treba prvenstveno ugotoviti okoliščine, katere bi lahko odstranili sami:

— gospodarske organizacije se v letu 1962 še niso preusmerile v zadostni meri v kooperacijo;

— industrijska podjetja se niso dovolj prizadevala za uvajanje večje specializacije v proizvodnih procesih;

— določene industrijske organizacije še niso dokončno opredelile svoje proizvodnje, izdelale programov rekonstrukcij, upoštevale tržnih potreb in niso spoznale, da je vključevanje v mednarodno delitev dela nujno potrebno za uspešno proizvodnjo in za doseganje ugodnejših gospodarskih rezultatov.

Ne glede na to pa ugotavljamo, da dinamika proizvodnje in realizacije ni bila vse leto enakomerna; v drugem polletju 1962 je bilo gibanje proizvodnje večje, posebno pa je porastel izvoz. To nam zagotavlja, da lahko bolj smelo in optimistično gledamo na gospodarski razvoj v letu 1963, s predpostavko, da bodo gospodarske organizacije tudi letos zadržale vsaj dinamiko, ki so jo dosegle ob koncu leta 1962.

Druge gospodarske panoge, čeprav v strukturi gospodarstva predstavljajo manj kot 30 odstotkov, prav tako niso dosegle pričakovanih rezultatov.

V trgovini tempo rasti ni bil zadovoljiv in nikakor ni bil v skladu z naraščajočimi potrebami. V primerjavi s letom 1961 se je promet v trgovini na drobno, upoštevajoč indeks porasta cen, povečal le za 19%, medtem ko je promet v trgovini na debelo nazadoval za 1,6%.

V kmetijski proizvodnji se je realizacija povečala za okoli 12%, kar pa je treba pripisati skoraj v celoti večjim uspehom v živinoreji. V rastlinski proizvodnji pa so na slabše rezultate vplivali zlasti vremenski pogoji in premajhna zainteresiranost gospodarskih organizacij za pridelovanje kmetijskih pridelkov za potrebe prebivalstva v mestu, pa tudi neustrezna odkupna politika in prevelika komercializacija.

V gozdarstvu sta bili v preteklem letu opravljeni dve nalogi: uveden je bil enoten način gospodarjenja z gozdovi v družbenem in zasebnem sektorju, bile pa so iz obratovanja izločene žage venecijanke. Uspehi teh akcij se bodo pokazali zlasti že v letu 1963.

Obrtna dejavnost je bila še vedno v upadanju, kljub vedno večjim potrebam po storitveni obrti.

Prav tako je treba ugotoviti, da je v letu 1962 gostinstvo relativno nazadovalo, kar je v nemajhni meri posledica dviganja cen in nedoslednega izvajanja programov razširitve in modernizacije prostorov v skladu s potrebami domačega in tujega turizma. Zasebnemu sektorju gostinstva bo potrebno v bodoče zagotoviti realnejše možnosti za razvoj. V letu 1962 je namreč realizacija v zasebnem sektorju gostinstva ostala skoraj na isti ravni kot leta 1961, medtem ko so se njegove zmogljivosti celo zmanjšale za okoli 10%.

Ob vsem tem pa je treba ugotoviti, da manj uspešno gospodarjenje v delovnih organizacijah ne vpliva samo na gospodarske organizacije, ampak tudi na sredstva občine. Premalo se namreč zavedamo, da se je v začetku leta 1961 v sistemu razdelitve dohodka izvedlo načelo decentralizacije upravljanja in razpolaganja z družbenimi sredstvi oziroma z ustvarjeno akumulacijo po neposrednih proizvajalcih in organih občine. Prej je bil prispevek za občino (sklade občine) v dohodku gospodarske organizacije odvisen od višine udeležbe federaciji, od leta 1961 dalje pa postane prispevek občini samostojnejši; prispevek je odvisen od višine sredstev, ki jih delovni kolektiv odvaja za svoje sklade. To pomeni, da je prispevek občini in republiki odvisen od razmerij v delitvi čistega dohodka. Zato interesi občine in interesi gospodarskih organizacij niso v nasprotju, ker rentabilnejše poslovanje oziroma vsako znižanje stroškov poslovanja relativno enako pozitivno deluje na višino dohodka lokalnih organov in na višino dela čistega dohodka, ki ostane za samostojno razpolaganje delov. kolektivom. Občina postaja čedalje bolj preko svojih organov pa tudi zborov volivcev zainteresirana na razdelitvi čistega dohodka gospodarskih organizacij, pri čemer se ob dobrem gospodarjenju v vsaki gospodarski organizaciji krepi njena materialna moč, s tem pa odpirajo vse večje možnosti za zadovoljevanje skupnih potreb občanov in razvojnih potreb gospodarskih organizacij.

2. Družbene službe

Nemoten gospodarski razvoj zahteva tudi ustrezen napredek terciarnih dejavnosti, zlasti pa družbenih služb: šolstva, kulture in prosvete, zdravstva in socialnega varstva. V občini Kranj pa so se prav pri teh službah pojavile določene pomanjkljivosti.

Tako sta bili v preteklem letu na področju šolstva dve odprti vprašanji. Prvo, da je bilo na osnovnih šolah 35 učiteljev preveč za razredni pouk, primanjkovalo pa je 70 predmetnih učiteljev in profesorjev. Tako stanje terja postopno ureditev kadrovske zasedbe šol, ki se bo lahko izvedla le, če se bodo štipendirali ustrezni kadri, učnovzgojnemu kadru pa zagotovili primerni osebni dohodki. V eno- in dvooddelčnih šolah se je izvajal strokovno nezadovoljiv pouk, razen tega tudi ni bilo ne materialnih in ne kadrovskih pogojev za samostojno uspešno delo takih šol. Zato je ljudski odbor v začetku tega meseca ukinil 10 takih šol in jih pripojil osrednjim šolam.

V kulturnih ustanovah se je utrjeval sistem družbenega upravljanja. Namesto proračunskega financiranja kulturnih dejavnosti je bilo uvedeno namensko-pogodbeno financiranje. S temi pogodbami se ustanove obvezujejo opravljati tiste naloge, za katere so zainteresirani vsi občani. Značilno za knjižničarstvo, muzejsko in gledališko dejavnost je bilo, da se bistveno niso povečale. V letu 1962 se je povečal knjižni fond za 6470 knjig, število izposojenih knjig pa za 24.700; število uprizorjenih del se je nekoliko zmanjšalo, medtem ko je število obiskovalcev gledaliških predstav ostalo nespremenjeno. Za-

radi adaptacije muzejskih prostorov je število muzejskih razstav nekoliko padlo. Muzej ni imel primernih prostorov, zato tudi ni mogel v redu poslovati. To vprašanje je sedaj urejeno, ker je Občinski ljudski odbor Kranj februarja t. l. dal Muzeju v upravljanje svoje poslovne prostore. Kot vsako leto se je tudi v preteklem letu nadaljevala izgradnja športnih objektov. Največ težav je bilo v zvezi z vzdrževanjem in smotrnim izkoriščanjem športnih objektov, zato je bilo prenešeno upravljanje teh objektov na občinsko zvezo za telesno vzgojo.

Zdravstveno varstvo v občini je razvito; tako npr. odpade na 1 zdravnika le 821 občanov. Kljub temu so na tem področju določene pomanjkljivosti. Najbolj pereč problem so investicije za novogradnje ter dograditev in adaptacija že obstoječih objektov. Družbeni plan preteklega leta in predlog letošnjega določata, da so najvažnejši zdravstveni objekti Bolnica za ginekologijo in porodništvo, Lekarna, Lekarniška postaja v Stražišču in reševalna postaja Zdravstvenega doma ter je zanje treba zagotoviti ustrezna sredstva. Stalna zahteva je tudi, da se zdravstvenim delavcem zagotovijo stanovanja. Zdravstvene ustanove namreč nimajo toliko sredstev, da bi lahko pokrile soudeležbo k sredstvom stanovanjskega sklada. Zato se v letošnjem načrtu daje smernica, da se naj ta udeležba zniža na 20%. V občini je vseskozi potreba po razširjeni dejavnosti posameznih služb, zlasti zobozdravstvene. To vprašanje se je postopoma reševalo v preteklem obdobju, je pa naloga tudi letošnjega plana.

Socialno varstvo obsega zaščito borcev NOV in vojaških vojnih invalidov, rehabilitacijo invalidnih oseb, varstvo otrok in družine ter varstvo odraslih. Do sedaj je za to varstvo skrbel poseben upravni organ ObLO, ki pa ni mogel vsestransko obravnavati posameznih socialnih primerov in je bilo zato preveč administrativnega ukrepanja. Uspehi na tem področju pa so mogoči le tedaj, če se preide od kurativnih posegov na vedno bolj organizirano preventivno družbeno dejavnost, ki je usmerjena k odstranitvi vzrokov negativnih socialnih pojavov. Te naloge naj bi izvrševal center za socialno delo s sodelovanjem občine, krajevnih skupnosti ter delovnih in družbenih organizacij. V preteklem letu na tem področju nista bili rešeni dve vprašanji. Prvo se nanaša na otroško varstvo, drugo pa na družbeno prehrano. Pri analizi varstveno-vzgojnih ustanov se je ugotovilo, da njihove kapacitete niso polno izkoriščene, po drugi strani pa je 148 otrok, katerih starši nimajo takih osebnih dohodkov, da bi lahko zanje plačevali stroške. Zato se je tudi predlagalo, da bi se takim občanom omogočile posebne olajšave. Družbena prehrana tudi ni urejena v občini, zato naj bi se zgradil obrat s kapaciteto 1200 obrokov.

Tako je na področju družbenih služb ostalo odprtih še vrsta vprašanj iz preteklega leta, ki jih bo potrebno začeti reševati z novim družbenim načrtom ob upoštevanju ekonomskih zmogljivosti občine.

3. Proračunska potrošnja

V letu 1962 je znašala proračunska potrošnja 1.283.176.000 din. Za potrebe posameznih služb je bilo porabljeno:

Naslov	Znesek	%
1. Državna uprava	291.678.000	20,60
2. Vzdrž. komunalnih naprav in negosp. investicije	156.903.000	11,07
3. Družbene službe	98.325.000	6,94
4. Dotacije	481.745.000	34,01
5. Obveznosti	249.802.000	17,63
6. Rezerva	4.723.000	33
Skupaj	1.283.176.000	90,58
7. 10% obvezna rezerva	133.523.000	9,42
Skupaj	1.416.699.000	100,00

Značilnosti, ki so se pokazale v proračunskem poslovanju leta 1962, so bile zlasti naslednje:

a) Zaradi slabega in nezadostnega dotoka proračunskih dohodkov je bil med letom izvršen rebalans proračuna, s katerim se je vskladila potrošnja s pričakovanimi dohodki.

b) Okolnosti, da so bile poravnane proračunske obveznosti iz leta 1961 že v prvih mesecih lanskega leta, so povzročile težko situacijo pri pokrivanju tekočih proračunskih potreb zaradi nezadostnega dotekanja tekočih dohodkov.

c) Za leto 1962 predvideni proračunski viri trošenja niso zadostovali za kritje vseh nastalih tekočih potreb, niti v državni upravi niti v družbenih službah in tudi ne v komunalni dejavnosti oziroma v obstoječih obveznostih. Neoparvane obveznosti v skumni višini 40.500.000 din bo moral kriti letošnji proračun.

II. Osnovne značilnosti razvoja v letu 1963

Osnovne značilnosti razvoja v letu 1963 se bodo pokazale zlasti na področju gospodarskega udejstvovanja, na področju družbenega standarda — stanovanjske gradnje in na področju uporabe sredstev skladov ter proračunske potrošnje.

1. Na področju gospodarskega udejstvovanja je treba poudariti naslednje osnovne značilnosti, ki bodo spremljale gospodarski razvoj:

— doslednejše bodo izkoriščene obstoječe zmogljivosti;

— hitreje bodo aktivirani rekonstruirani obrati za doseganje večje produktivnosti, izvajal pa se bo tudi intenzivnejše spodbudnejši sistem delitve čistega dohodka in osebnih dohodkov po delu v gospodarskih organizacijah;

— dokončno bo opredeljena proizvodna smer gospodarskih organizacij s težnjo prehoda na proizvodnjo višje stopnje obdelave in s tem povezane strukturalne spremembe gospodarstva občine;

— povečali se bodo skladi gospodarskih organizacij za zagotovitev čim močnejše materialne baze za njihov nadaljnji razvoj v smeri specializacije;

— gospodarske organizacije bodo poglobljeno proučevale kooperacijske možnosti;

— povečan bo izvoz s težnjo čim hitreje vskladitve pridobljenih deviznih sredstev z deviznimi sredstvi za uvoz reprodukcijskega materiala.

2. Na področju družbenega standarda — zlasti stanovanjske gradnje — bo enakomer-

nejše in pravičnejše zadovoljevanje stanovanjskih potreb občanov zagotovljeno z naslednjimi ukrepi:

— ustanovljena bo skupščina stanovanjskega sklada kot predstavništvo vlagateljev in krajevnih skupnosti, s čimer bo upravljanje s sredstvi sklada zaupano najširšemu krogu občanov;

— program razdelitve sredstev stanovanjskega sklada bo izražal dvojno funkcijo sklada: kreditno in investitorsko; to pomeni, da bo sklad dajal posojila, pa tudi sam gradil;

— sklad bo kot investitor gradil stanovanja, ki jih bo tudi oddajal v najem tistim prosilcem, za katere ne gradijo stanovanj gospodarske organizacije in drugi investitorji;

— sklad bo sredstva za posojila razmejil na zneske po gospodarskih panogah in dejavnostih družbenih služb, pri čemer bo za določene panoge in določene družbene službe določil nižji procent lastne udeležbe.

3. Osnovne značilnosti pri uporabi sredstev skladov ter pri proračunski potrošnji bodo izražene v naslednjih načelih in ukrepih:

— sredstva skladov bodo dosledno zaupana v upravljanje samoupravnih organov skladov in bodo koriščena namensko;

— ustanovljen bo upravni odbor komunalnega sklada in sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij;

— ustanovljena bo skupščina stanovanjskega sklada;

— za sredstva družbenega investicijskega sklada občine, namenjena za dajanje posojil, bodo razpisani natečaji ob doslednem izvajanju načela, da mora biti vsako investicijsko vlaganje pripravljeno;

— za področje kulture in prosvete ter telesne vzgoje bodo ustanovljeni samostojni skladi s tem, da bodo v sklad prenešana sredstva iz proračuna ObLO, namenjena za te dejavnosti, da bosta sklada organizirala še druge vire financiranja in da bosta ustanovljena upravna odbora teh skladov.

III. Pogoji za skladen razvoj v občini

1. Pogoje za skladen gospodarski razvoj zagotavljajo predvsem predvidena nova investicijska vlaganja v osnovna sredstva in porast produktivnosti dela, povprečno vsaj za 5,6%, in sicer v vseh panogah gospodarstva. Po predvidevanjih bo družbeni bruto produkt (v obeh sektorjih) v letu 1963 dosegel 64,8 milijard ali 17,5% več kot leta 1962. Prav tako bo porastel v primerjavi z letom 1962 družbeni proizvod za 18% in narodni dohodek za 16,7%.

Po posameznih panogah pa se bosta na podlagi ocene gospodarjenja v letu 1962 družbeni bruto produkt in narodni dohodek povčala takole:

	Družbeni brutoprodukt		Narodni dohodek
	po fakturirani realizaciji plan 1963 ocena r. 1962	po vnovčeni realizaciji 1963 1962	po vnovčeni realizaciji 1963 1962
Industrija	106,2	120,2	119,4
Gozdarstvo	112,9	112,0	99,2
Promet	112,1	113,3	106,6
Gradbeništvo	135,8	146,3	147,7
Kmetijstvo	91,2	94,6	96,9
Trgovina	111,3	112,4	113,2
Gostinstvo	108,2	108,2	108,4
Obrt	95,4	107,3	113,4
Komunala	100,7	108,5	104,3
DRUŽBENI SEKTOR	107,0	118,7	118,2
Kmetijstvo	101,7	101,7	101,9
Gostinstvo	104,2	104,2	104,1
Obrt	102,5	102,5	103,8
Zasebni sektor	102,0	102,0	102,3
CELOTNO GOSPODARSTVO	106,7	117,5	116,7

	Družbeni brutoprodukt 1963/1962		Narodni dohodek 1963/1962		Fizični obseg proizv. 1963/1962
	fakturirana	vnovčena	fakturirana	vnovčena	
117 Kovinar	116,8	117,7	103,5	113,5	104,8
119 Iskra	105,7	119,4	117,7	129,8	108,7
120 Exoterm	119,8	119,8	108,6	115,8	100,3
121 Kranjske opekarne	116,7	121,7	108,7	119,8	118,9
122 Roleta Kranj	107,7	130,0	117,1	134,6	106,9
LIP Preddvor	108,3	109,4	98,5	117,0	112,1
124 Tekstilindus	112,3	122,7	106,1	124,0	108,7
IBI	110,5	121,8	111,3	121,4	112,5
125 Standard	113,0	125,4	101,3	125,4	101,6
Planika	103,4	122,1	106,6	121,1	107,0
126 SAVA Kranj	104,9	120,2	105,2	119,4	106,1
127 Oljarica Britof	111,7	134,8	118,7	137,0	113,9
128 Gorenjski tisk	101,3	126,6	104,9	124,1	108,5
INDUSTRIJA (brez konfekcije Triglav in SPIK)	107,8	163,6	95,9	131,0	128,5
INDUSTRIJA s konfekcijo TRIGLAV in SPIK	106,2	125,4	109,5	134,7	117,4

Industrija bo izpolnila pričakovane rezultate ob dosledni izrabi vseh zmogljivosti, pravilni delitvi osebnih dohodkov po delu in ob pravočasni preskrbi z reprodukcijskim materialom. Industrijska podjetja bodo povečala izvoz za okoli 40% napram letu 1962.

Vrednost kmetijske proizvodnje se bo povečala za 22%, kar gre na račun proizvodnje Kmetijskega gospodarstva Kranj, medtem ko opazamo padeč vrednostne proizvodnje pri kmetijskih zadrugah zaradi zmanjšane gospodarjenja z gozdovi. Glavna naloga v letu

1963 je predvsem pospešena izgradnja in usposabljanje družbenih kmetijskih obratov. Večji premiki na tem področju bodo izvršeni prav v letu 1963 oziroma v letu 1964, ko bodo zaključeni predvsem večji objekti in bodo proizvodne zmogljivosti več kot za 100% povečane. Površine, ki jih bo zajemal družbeni sektor pa bodo za preko 50% večje.

Po podatkih gozdnogospodarskih načrtov je stanje gozdnih fondov, prirastka, štata in sečnje v letu 1963 naslednje (v 000 m³):

	Gozdovi DL GG Kranj		Gozdovi DL ostali		Državlanski gozdovi		Skupaj	
	igl.	list.	igl.	list.	igl.	list.	igl.	list.
lesna zaloga	1054,9	391,9	89,8	19,7	1915,5	768,6	3060,2	1180,2
prirastek	26,5	7,1	1,7	0,3	38,4	12,5	66,8	19,9
etat	14,4	5,3	1,3	0,3	27,0	10,0	42,7	15,6
bruto posck	15,7	5,6	3,4	0,9	29,3	11,7	49,1	17,5

Sečnja bo v letu 1963 za 11% višja od eta- ta po gozdnogospodarskih načrtih zaradi vi- sokega plaša oddaje ključnih sortimentov.

Za izboljšanje stanja gozdov bodo gozdnogospodarske organizacije poleg načrtnega iz- koriščanja gozdov izvedle v letu 1963 tudi do- ločene gojitvene in varstvene ukrepe, vzdrževale gozdne ceste in poti ter nadaljevale z gozdno-urejevalnimi deli.

V letošnjem letu bo obseg gradbenih storitev v primerjavi z lanskim letom povečan za 35,8%. Dela bodo izvajala naslednja pod- jetja: SGP Projekt Kranj, Kranjsko gradbe- no podjetje kot obrat gradbenega podjetja Tržič, obrat Gradisa, Projektivno podjetje ter Slovenija-cesta. V obsegu gradbenih storitev je predvsem zajeta stanovanjska gradnja, gradnja gospodarskih objektov, cest in dru- gih komunalnih naprav.

Razvoj gospodarstva bo vplival tudi na povečanje obsega vseh dejavnosti javnega prometa. Potniški promet bo v primerjavi z letom 1962 porastel za 3,4, tovorni promet za 9,1, PIT promet pa za 6,7%. Povečanje obsega dejavnosti v prometu pripisujemo razširitvi turističnih prog, uvedbi mestnega prometa, izgradnji avtomatske telefonske centrale v Kranju in sploh povečanju kabel- skega omrežja in števila telefonskih priključ- kov.

Blagovni promet trgovine na drobno bo povečan za 4,1%, promet trgovine na debe- lo pa za 8,5%. Pogoji za povečanje bodo dani z večjo kupno močjo prebivalstva, povečan- jem maloprodajnih zmogljivosti in pestrej- šim asortimentom razpoložljivega blaga. V tr- govinski dejavnosti bodo trgovska podjetja hitreje uvajala moderne prodajne sisteme, sa- mopostrežne prodajne, koncentracijo pro- daje v večjih lokalih, približevanje prodaje delovnemu mestu, prodajo v turističnih kra-

jih in dostavo blaga na dom. Napredek tr- govine se bo nujno pokazal tudi v nadaljnji stabilizaciji cen, ki mora dobiti svoj izraz v racionalizaciji poslovanja in dvigu produk- tivnosti.

Razvoj gostinstva in turizma zagotavlja večji obseg storitev v družbenem sektorju gostinstva, ki se bo povečal za 7%, medtem ko v zasebnih gostiščih ne bo bistveno na- predoval.

V turizmu računamo z naslednjim po- rastom prometa:

	Indeks 1963/1962
a) število gostov	107,9
domaćih	103,9
inozemskih	120,8
b) število nočitev	105,8
domaćih	104,5
inozemskih	115,7

Takšen razvoj gostinstva in turizma zago- tavlja zmogljivost družbenih gostinskih obra- tov, planinskih postojank in drugih turistič- nih objektov in zasebni sektor gostinstva. Razen tega pa bo treba dokončno usposobiti novi objekt na Šmarjetni gori in adaptirati stari del Doma na Krvavcu, zgraditi žičnico- sedežnico od zgornje postaje sedanje žičnice na vrh Krvavca in v Dom na Krvavcu. Na- vedeni porast gostinstva in turizma pa bodo zagotovile tudi precejšnje investicije v grad- njo novih gostinskih objektov in v moder- nizacijo obstoječih. Prav tako bo zasebni go- stinski dejavnosti omogočen realnejši razvoj s tem, da bodo ublažene progresivne lestvice za doklado, da bodo zasebniki razpolagali s sredstvi za urejanje in modernizacijo gostišč.

Predvidevamo, da se bo fizični obseg obrt- nih storitev in uslug v družbeni obrti v le- tu 1963 povečal za okoli 6,5%, medtem ko v zasebnem sektorju predvidevamo minimalen porast. Porast obrtnih storitev v družbenem sektorju nam zagotavljajo nova investicijska vlaganja in določeni ukrepi za izboljšanje dela v obrtnih podjetjih. Zasebno obrtno de- javnost bo potrebno v letošnjem letu zlasti z ustrezno davčno politiko opredeliti kot družbeno potrebno dejavnost zlasti za opravljanje uslužnostne dejavnosti in ji omogo- čiti, da bodo lastniki zasebnih obrtnih delav- nic vlagali sredstva za izboljšanje delovnih orodij in prostorov ter jemali v uk novo de- lovno silo. To naj velja zlasti za delovna pod- ročja, kjer ni razvita družbena obrtna de- javnost in za kraje, ki so oddaljeni od mesta.

Da bi zagotovili skladen urbanistični raz- voj v občini, mora biti zagotovljeno sodelo- vanje vseh občanov pri programiranju, pla- niranju, obravnavanju in odobritvah urbanis- tičnih programov.

Pomanjkanje urbanističnih programov po- staja ovira za nadaljnji razvoj izgradnje me- sta Kranja in nekaterih večjih naselij v nie- govni okolici. Gradnja, ki ni zasnovana na iz- delanih programih, kvarno vpliva na izgled naselij in pokrajine.

Vedno večji interes za gradnjo stanovanj- skih hiš izven urbanističnih območij povzro- ča tudi vedno težji komunalni problem. To je možno preprečiti in zagotoviti pospešen in skladen razvoj mesta in obrtnih naselij le z vlaganjem večjih naporov in sredstev za izdelavo in sprejem regionalnih in program- skih urbanističnih osnov, z izdelavo progra- ma prometne mreže in predvidene namenske izrabe površin. Vse to bo omogočalo pravilno določanje lokacij pomembnih gospodarskih objektov in objektov družbenega standarda.

Urbanistični programi morajo upoštevati organizacijo družbenih centrov, žarišč druž- beno-političnega, kulturno-prosvetnega in družbenega življenja v mestu in krajevnih skupnostih. V centru naselja morajo biti zdru- žene tudi preskrbovalne, servisne, otroško- varstvene, vzgojne dejavnosti in službe.

Turizem mora najti posebno na našem območju v urbanističnem planiranju še po- sebno mesto. Težiti moramo h koncentraciji tudi podčezskega prebivalstva v večja na- selja, ki jih je mogoče sodobno urbanistično urediti.

Takoj je treba zagotoviti izdelavo urbanis- tičnega programa, izdelati nekatere zazidal- ne načrte za območje mesta, ugotoviti ka- tere gradbene okoliše je možno ukiniti, na- črtno usmerjati individualno gradnjo, poskr- beti, da se ohrani naravna podoba pokrajine in ustvarijo pogoji za nadaljnji turistični raz- voj krajev. Določiti je treba lokacijo za grad- njo weekend naselij, ter izdelati ureditvene načrte za območje Preddvora, Jezerskega, Gol- nika, Gorič, Cerčelj in Krvavca, to je na ce- lotnem severnem delu občine.

Povečan obseg gradnje stanovanj nareku- je predvsem neskladnost med razpoložljivi- mi stanovanji in potrebami. Povečati bo tre- ba prizadevanja za nastanitev tistih občanov, ki stanujejo v prostorih, ki za stanovanja ni- so primerna. Hitreje je treba reševati stano- vanjske probleme borcev NOB in jih, če bo- do to dopuščali materialni pogoji, letos do- končno rešiti!

Nezadovoljivo je reševanje stanovanjskih problemov delavcev v nekaterih gospodarskih panogah npr. trgovini, gostinstvu, obrti, kme- tijstvu ter družbenih službah (Šolstvo, zdrav- stvo itd.).

Lani je bilo zgrajenih v občini Kranj 449 stanovanj, od tega: v družbenem sektorju 305, zadržnem 49 in v zasebnem 95. Tako se je stanovanjska površina povečala za 27.367 kvadratnih metrov in znaša povprečno na ene- ga prebivalca 13,61 m².

Letos se predvideva, da bo zgrajenih 493 stanovanj, v družbenem sektorju 322, zadrž- nem 51 in zasebnem 120 stanovanj. Stano- vanjska površina se bo povečala za nadalj- njih 29.656 m² ali na prebivalca 0,09 m². Lani je bilo za izgradnjo stanovanj porabljenih 1547 milijonov, letos pa se predvideva 1746 milijonov dinarjev.

Da bi zagotovili predviden obseg gradnje oziroma jo še povečali zlasti v družbenem sektorju, je poskrbeti za predplačilo na stanovanjsko pravico. Povečan bo tudi obseg gradnje za tržišče. Pri gradnji stanovanj je treba čimbolj smotno izkoristiti stavbna zemljišča. Zato je treba v mestu združeno gradnjo usmeriti v blokovno gradnjo stanovanj. Več skrbi je treba posvetiti izgradnji objektov, ki zadovoljujejo potrebe občanov (servisi, preskrbovalni obrati, vzgojno varstvene ustanove itd.). Stanovanjska gradnja zahteva vzporedno urejanje in razširjanje komunalnih naprav. Upravnemu odboru stanovanjskega sklada predlagamo, da zgradi vsaj 100 stanovanj z lastnim financiranjem, ker le tako bo možno zagotoviti stanovanja tistim proslencem, ki ob sedanjem stanju nimajo izglede, da bi v bližnji bodočnosti dobili stanovanje, stanujejo pa v prostorih, ki za to niso primerni.

2. Davčna politika

V letu 1962 je bila izvršena bistvena sprememba v obdavčevanju z občinsko doklado privatnih kmečkih gospodarstev na nižinskih območjih občine. Do tega leta so namreč obremenitev kmetov z dohodnino in doklado že več let obstajale na enaki višini, ne glede na to, da je narodni dohodek v privatnem sektorju kmetijstva letno naraščal povprečno po 10% ter da so cene kmetijskih pridelkov porastle v letu 1962 za posamezne pridelke od 7-220%.

Z ozirom na stalno rast narodnega dohodka v posameznih letih, katastrski dohodek, ki je bil izračunan v letu 1954 in delno korigiran za leto 1958 in 1960, ni naraščal skladno z narodnim dohodkom ter se ni bistveno spreminjal. Zaradi tega se je nesorazmerje med katastrskim dohodkom in narodnim dohodkom vsako leto večalo. Zato katastrski dohodek ob samem izračunu ni predstavljal dejanskega dohodka privatnega kmetijstva. V posameznih letih kažete katastrski in narodni dohodek naslednje zneske in razmerja:

Leto	Katastrski dohodek	Narodni dohodek	v 000	
			Razmerje v %	KD : ND
1960	563.721	1.513.768	37,2	
1961	554.816	1.677.901	33,1	
1962	546.141	1.761.790	31,0	

(Narodni dohodek za leto 1962 še ni izračunan, zato je ocenjen s 5% povečanjem dohodka v letu 1961).

Zaradi navedenega katastrski dohodek ne more predstavljati pravilne davčne osnove, temveč lahko služi le kot pripomoček za sorazmerno porazdelitev dohodnine in doklade na posamezna kmečka gospodarstva.

Naslednji podatki kažejo obremenitev katastrskega in narodnega dohodka z dohodnino in občinsko doklado za posamezna leta:

Leto	Obremenitev	
	KD	ND
1960	44,7 %	16,7 %
1961	46,9 %	15,5 %
1962	75,1 %	23,3 %

Navedeni pregled kaže, da je v letu 1962 kljub povečanju občinskih doklad narodni dohodek v povprečju obremenjen le s 23,3%.

Podatki o odkupih od privatnega sektorja kmetijstva kažejo v posameznih letih naslednje stanje:

Leto	Vsota odkupov (v 000 din)	Primerjava		
		1960	1961	1962
1960	840.298			
1961	944.045	112,3 %		
1962	1.148.884		121,7 %	136,7 %

Pri tem je treba opozoriti, da navedeni podatki kažejo samo odkup od privatnega sektorja kmetijstva, ki je bil opravljen preko odkupnih gospodarskih organizacij. Ni pa prikazana direktna prodaja potrošnikom, ki je zelo velika predvsem v okolici mesta in v vaseh s številnim delavstvom, ki se oskrbuje direktno pri proizvajalcu. V primerih take

prodaje kmetijskih pridelkov pa je treba računati s tržnimi in ne z odkupnimi cenami, ki so od 50-100% višje.

Pregled podakov o povprečnih odkupnih in tržnih cenah za posamezne, oziroma skupine kmetijskih pridelkov, kaže za posamezna leta naslednje:

	Odkupne cene				61/62	60/62
	1960	1961	%	1962		
Prašiči za mast	206	233	113,1	249	106,9	120,9
Prašiči za meso	205	232	113,2	257	110,7	125,3
Govedo I. in II. vrste	164	184	112,2	198	107,6	120,7
Govedo III. vrste	140	151	107,8	151	—	107,8
Mleko	27	31	115	31	—	115
Fižol	66	114	172	126	110	191
Krompir	13	14	107,6	29	207	223
Zelje	10	13	130	29	223	290

	Tržne cene				61/62	60/62
	1960	1961	%	1962		
Mleko	36	44	122,2	50	113,6	139
Fižol	110	140	127	202	183,6	144,3
Krompir	19	19	100	36	189,5	189,5
Zelje	28	46	164,1	113	403	245,6

Tudi pri sadju je ugotovljeno, da so cene v letu 1962 porastle v primerjavi s prejšnjimi leti za približno 50% v odkupu, enak porast kažejo tudi tržne cene. Ostali kmetijski pridelki, ki sicer v skupnem dohodku kmetijskih gospodarstev ne predstavljajo pretežnih dohodkov, so pa pri vrsti gospodarstev znaten vir dohodkov, kažejo v letu 1962 povprečni porast od 50-100%.

Vsi navedeni podatki kažejo na polno ekonomsko utemeljenost ukrepov v zvezi s povišanjem občinske doklade v letu 1962.

Na podlagi prikazanih dejstev v letu 1962 in prejšnja leta ter ob predvidenem nadaljnjem naraščanju narodnega dohodka v privatnem kmetijstvu ter ob nespremenjenem katastrskem dohodku in lestvici za dohodnino, se načelno predvideva za leto 1963 enaka politika občinskih doklad od kmetijstva kot v letu 1962 z naslednjimi popravki:

1. lestvica občinskih doklad za nižinsko območje naj ostane nespremenjena oziroma ista, kot je bila v letu 1962 s tem, da se obdavčijo po tej lestvici kmetijska gospodarstva v naslednjih katastrskih občinah oziroma naseljih:

Cerklje (Cerklje, Pšenična polica, Vašca) - Češnjevček (Češnjevček, Cerklje-del, Dvorje) Lahovče (Lahovče, Vopovlje) Spodnji Brnik (Spodnji Brnik) Veleosovo (Adergas, Praprotna polica, Veleosovo, Trata) Zgornji Brnik (Zgornji Brnik) Čirče (Čirče) Drušovka (Drušovka, Orehek) Huje (Huje) Klanec (Klanec)

Kranj (Gorenja Sava, Kranj, Zlato polje) Primskovo (Gorenje, Primskovo) Rupa (Rupa) Stražišče (Kalvarija, Labore, Stražišče) Bitnje (Spodnje, Srednje, Zgornje Bitnje) Breg ob Savi (Breg ob Savi) Britof (Britof, Orehovlje) Duplje (Spodnje, Zgornje Duplje, Zadruga) Hrastje (Hrastje, Prebačevo) Jama (Jama, Meja) Kokrica (Ilovka) Luže (Luže, Srednja vas) Mavčiče (Mavčiče) Naklo (Malo Naklo, Naklo) Pivka (Pivka, Polica) Podreča (Podreča) Praše (Praše) Predoslje (Predoslje) Strahinje (Cegelnica, Strahinje) Suha (Suha) Šenčur (Šenčur) Trboje (Trboje) Visoko (Hotemaže, Milje, Visoko) Voglje (Voglie, Voklo)

Zabnica (Zabnica, Šutna) Zeje (Zeje)

2. Za območja, ki leže ob robu nižinskega predela občine, kjer so nastajala določena nesorazmerja s samo nižino, se predvideva nova lestvica občinskih doklad, ki je od 20 do 25% nižja od lestvice, ki naj velja za prej navedene predele občine. Po tej lestvici naj bi bila obdavčena kmečka gospodarstva v naslednjih katastrskih občinah oziroma naseljih:

Grad (Grad) Pšata (Pšata) Smartno (Poženik) Zalog (Zalog) Struževno (Struževno) Kokrica (Kokrica, Bobovk) Okroglo (Okroglo) Olševček (Olševček) Tupaliče (Tupaliče)

3. Za podgorska območja občine se predvideva nova lestvica in sicer za približno 20% višja, kot je veljala v letu 1962. Utemeljenost povišanja izhaja iz že navedenih ekonomskih ugotovitev. Ta lestvica naj bi veljala za naslednje katastrske občine, oziroma naselja:

Dobrava (Cerkljanska Dobrava) Šmartno (Šmartno) Zalog (Glinje) Babni vrt (Čadovlje, Pangeršica, Trstenik, Zablje) Bela (Bašelj-del, Hraše, Spodnja Bela, Srednja Bela, Zgornja Bela) Breg ob Kokri (Breg ob Kokri, Mače, Nova vas, Predvor) Golnik (Golnik) Goriče (Goriče, Letence) Kokrica (Srakovlje, Tatinec, Mlaka) Podbrezje (Gobovce, Podbrezje) Spodnja Besnica (Spodnja Besnica) Srednja vas (Srednja vas, Goriče, Zalog) Tenetiše (Tenetiše) Zgornja Besnica (Zgornja Besnica) Zeje (Bistrica)

4. Za hribovite predele občine se predlaga nova lestvica občinskih doklad, ki naj bi bila za približno 10% nižja od lestvice, ki je veljala za leto 1962. To znižanje je utemeljeno predvsem s tržnimi pogoji, ki so podani na teh območjih. Po tej lestvici naj bi se obračunavala doklada za naslednje katastrske občine oziroma naselja:

Šenturška gora (Ambrož, Apno, Lenart, Sidraž, Štiška vas, Šenturška gora, Viševnica, Vrhovje) Štefanja gora (Štefanja gora) Babni vrt (Povlje, Babni vrt) Bela (Bašelj-del) Kokra (Kokra) Križna gora (Čepulje, Lavtanski vrh, Planica)

— osnovanje topolnega nasada v Tenetišah na površini 2 ha;

— kritje stroškov rednega vzdrževanja obstoječih gozdnih cest, poti, vlek ter ostalih objektov, potrebnih za nemoten transport lesa iz gozdov v državljanski lasti.

Poleg navedenih investicij bo treba iz sredstev gozdnega sklada tudi v letu 1963 kriti stroške javne gozdarske službe, ki jo opravljajo gozdno gospodarske organizacije (odkazanje drevja in nadzor v gozdovih v državljanski lasti).

SKLAD ZA ŠOLSTVO

(v 000 din)

Dohodki:	
proračunski prispevek iz osebnih dohodkov	124.750
dopolnilni proračunski prispevek	111.250
iz proračuna ObLO Kranj	
redna dotacija	357.000
izredna — za investicije	38.000
prispevek od drugih občinskih skladov za šolstvo	31.000
prenešana sredstva iz leta 1962	21.500
Skupaj	683.500
Izdatki:	
za osnovno dejavnost šol	476.000
za investicije	197.000
stroški sklada	4.500
rezerva sklada	6.000
Skupaj	683.500

Upravni odbor sklada bo na osnovi dodatnih predlogov določil dokončni namen porabe sredstev sklada.

Razpoložljiva sredstva skladov bodo znašala v letu 1963:

	v milijonih din				
	1962	Strukt.	1963	Strukt.	Indeks 1962 1963
skupne investicije	6.374	100,0	9.317	100,0	146,2
gospodarske	4.230	66,4	6.020	64,6	142,3
negospodarske	2.144	33,6	3.297	35,4	153,8

a) gospodarske investicije

Po gospodarskih panogah predvidevamo naslednje investicije v letu 1963 (v 000 din):

	Investicijska vsota
Industrija	2.951.844
Kmetijstvo	852.227
Gozdarstvo	50.404
Gradbeništvo	142.500
Promet	754.900
Trgovina	317.849

	(v 000 din)
Stanovanjski sklad	1.302.515
Komunalni sklad	182.000
Investicijski sklad	247.000
Skupni rezervni sklad	91.343
Kmetijski sklad	179.682
Gozdni sklad	104.412
Sklad za šolstvo	693.500
Skupaj	2.790.452

Poraba sredstev skladov je predvidena za sledeče namene:

za investicije v gospodarstvu	693.025
za negospodarske investicije	1.564.065
za osnovno dejavnost šol	476.000
za ostale namene	57.362
Skupaj	2.790.452

Pri dokončni razporeditvi navedenih sredstev bodo imeli družbeni organi odgovorno nalogo. S smotno uporabo sredstev moramo doseči maksimalno možen družbeni in ekonomski učinek.

IV. Delitev in poraba družbenih sredstev

1. INVESTICIJE

Skupne naložbe v investicije bodo v letu 1963 predvidoma znašale 9.317.900.000 ali za 46,2% več, kot so bile po oceni realizirane v letu 1962.

Investicijska vlaganja so predvidena v naslednjih višinah in razmerjih:

	v milijonih din	
	1962	1963
Gostinstvo - turizem	173.750	
Obrt	94.847	
Komunala	681.679	
Skupaj	6.020.000	

b) Negospodarske investicije

Predvideno je, da se bo obseg negospodarskih investicij v letu 1963 povečal od planiranih 2.144 milijonov v letu 1962 na 3.297 milijonov v letu 1963 oz. za 53,8%.

Pri negospodarskih investicijah so po posameznih dejavnostih predvidena naslednja vlaganja:

	v milijonih din				
	1962	Strukt.	1963	Strukt.	Indeks 1962 1963
Stanovanjska gradnja	1430	62,5	1747	53,0	130,0
Komunalna dejavnost	465	21,7	905	27,4	194,6
Soc. zdravstvena dejavnost	164	7,6	289	8,8	176,2
Kulturno prosvetna in telesno-vzgojna dejavnost	87	4,1	159	4,3	182,8
Šolstvo	88	4,1	197	6,0	223,9
Skupaj	2144	100,0	3297	100,0	153,8

Dokončna določitev negospodarskih investicij bo možna šele po zaključenih zborih občancev. Pričakuje se, da bodo občani dali številne predloge in pobude za investicije na področju negospodarskih dejavnosti. Potrebe tega področja močno presegajo materialne možnosti. Težiti moramo, da bi zaključili izgradnjo začetih objektov, da bi čimprej koristili svojemu namenu.

Iz posameznih področij navajamo potrebe oz. predvidene investicije (v 000 din):

Stanovanjska gradnja:

Za izgradnjo 493 stanovanj, od tega

družbenih 322

zadružnih 51

zasebnih 120 bo vloženih

1.747.000

KOMUNALNA DEJAVNOST

Elektrifikacija in javna razsvetljava:	
transformatorska postaja Tenetiše	1.270
daljnovid Mlaka — Tenetiše	2.500
nizko napetostno omrežje Gorenje — Primskovo	3.100
transformatorska postaja Možjanca	970
transformatorska postaja Planina — šola	3.000
nizko napetostno omrežje Srednja vas	1.800
transformatorska postaja Senčur — šola	1.340
kablovod tp Zadružnik — tp Vodovodni stolp — tp Gasilni dom	5.400
Tp Stražišče I.	8.100
rekonstrukcija RTP Kokra	5.000
vzdrževanje električnega omrežja	16.796
javna razsvetljava v mestu:	
Ljubljanska cesta od mesta preko Save do Labor;	
Cesta JLA;	
Cesta Staneta Žagarja od Kokrškega mostu do gostilne Kokra — skupaj	20.000
za dopolnitev razsvetljave na območju krajevnih skupnosti:	5.000
Skupaj	74.276

IZGRADNJA IN REKONSTRUKCIJE VODOVODOV

Rezervoarji	25.000
rezervoar na Zlatem hribu	25.000
rezervoar Smlednik	10.000
rezervoar Duplje	4.000
rezervoar Stružovo	2.500
skupaj	41.500

Vodovodi:

vodovod Planina — Čirčiče do obrata KG Kranj — Hrastje	11.000
vodovod KG Kranj — obrat Zlato polje	5.000
vodovod KG Kranj — obrat Ceklje	1.500
vodovod Bašelj	4.000
vodovod Besnica	5.000
skupaj	26.500

Odcepi na obstoječem omrežju in razširitev

odcep Breg	
odcep na Jami	
odcep v Trbojah	
odcep v Žerjavki	
odcep na Kokrici — Mlaka	
odcep Bobovk — Srakovlje skupaj	8.500
razširitev vodovoda: Predvor — Sp. Bela — Hraše — Tatinec	7.800
odcep za Poženik in Smartno	8.459
odcep za naselje Pšata	2.814
odcep za naselje Glinje	1.470
odcep za Zg. Zalag in Lahovče	12.894
odcep za Sr. in Sp. Zalag	5.712
odcep za naselje Cerkljanska Dobrava	4.662
skupaj	52.311

Ostale nove investicije in rekonstrukcije vodovod Kovor — Naklo — Podbrezje — Bistrica — Zeje	16.610
vodovod Srednja vas	4.000
rezervoar Strahinj	4.500
cevovod rezervoar Duplje do rezervoarja Strahinj	30.300
vodovod za KG Kranj — obrat Lahovče	10.000
rezervoar Trata — Cerklje	17.500
dograditev druge celice rezervoar Grad	2.500
vodovod Duplje — Zadruga	1.200
skupaj	86.610

Skupaj vodovodi	223.200
------------------------	----------------

Navedeni program del bo možno realizirati v letih 1963/64. V letu 1963 bo za izgradnjo in vzdrževanje vodovodov zagotovljenih cca 100 milijonov din.

V primeru, da bo občina Škofja Loka v letu 1963 pričela gradnjo vodovoda Kranj — Škofja Loka, bo zagotovljena soudeležba v znesku 10 milijonov din iz sredstev občine Kranj, za finansiranje vodovoda za naselja v občini Kranj.

Obseg del na izgradnji vodovodov bo v letu 1963 možno povečati v primeru, da bo podjetje Vodovod uspelo dobiti dodatna sredstva.

Predmet	Plan 1963		Potrošnja v letu 1962		Povišanje + Znižanje - (plan real.)
	znesek	strukt.	znesek	strukt.	
5. Dotacije skupnostim in zavodom					
- stanovanj. skupn.	10.000		6.200		+ 61,3
- samostoj. zavodom	98.281		44.647		+120,1
	108.281	7,25	50.847	3,59	+112,9
6. Dotacije skladom					
- za šolstvo	395.000		357.000		+ 10,6
- za varstvo otrok	1.111		-		
- za kult. in prosv.	12.222		10.864		+ 12,5
- za telesno vzgojo	32.222		24.426		+ 31,9
	440.555	29,52	392.290	27,70	+ 12,3
7. Dotacije organizacijam in društvom					
- politič. in dr. organ.	39.000		36.533		+ 6,8
kult. prosv. organ.	3.000		2.075		+ 44,6
	42.000	2,81	38.608	2,72	+ 8,8
8. Obveznosti	183.428	12,29	249.802	17,63	- 26,6
9. Proračunska rezerva	30.000	2,01	4.723	0,33	+535,2
10. 10% obvezna proračunska rezerva	109.445	7,33	133.523	9,42	- 18,0
Skupaj	1.492.824	100	1.416.699	100	+ 5,4

Iz pregleda je razvidno, da med proračunsko potrošnjo v letu 1962 in med predvideno potrošnjo v tekočem letu ni bistvenih odstopanj. Kolikor pa obstajajo določene razlike, je do njih prišlo zaradi naslednjih razlogov:

1. pri planiranju osebnih izdatkov je v skladu z navodili upoštevano povišanje osebnih prejemkov za 5% napram letu 1962.

2. Na predvideno povišanje proračunskih izdatkov za državno upravo vpliva nova organizacija v občinski upravi, upoštevajoč nove namestitve v službi oddelka za notranje zadeve in nove pristojnosti, ki so bile prenesene na občinske organe.

3. Po ukinitvi okraja je občina morala sprejeti nove obveznosti v zvezi z ustanovitvijo medobčinskih služb. Za vzdrževanje teh so potrebna naslednja sredstva:

- Javno pravobranilstvo	1.691.000
- Zavod za napredek gospodinjstva	4.200.000
- Muzej revolucije	11.259.000
- Zdravstveni center	4.540.000
- Center za pionirska letovanja	750.000
Skupaj	22.440.000

4. Po ukinitvi okraja so bila prenesena na občino bivša okrajna stavba in stanovanja, s katerimi je razpolagal okraj in to z vsemi pripadajočimi obveznostmi. Dolžni zneski na zapadlih soudeležbah k posojilom in na zapadlih anuitetah znašajo skupaj 30 milijonov dinarjev.

5. Po sprejetih načelih in v skladu z določbami občinskega statuta je treba v prihodnje okrepiti vlogo krajevne skupnosti in stanovanjskih skupnosti. Zato predvideva proračun za namene teh skupnosti letos 22 milijonov dinarjev več sredstev kakor lani.

6. Proračunski stroški porastejo nadalje za novo ustanovljene zavode, in to:

- Muzej revolucije	20.000.000
- Zavod za socialno delo	11.000.000
- Zavod za razvoj turizma	5.000.000
- Vrtec Stražišče	3.000.000
Skupaj	39.000.000

7. Proračunska rezerva, ki je predvidena v višini 30.000.000 din izgleda visoka. Upoštevati pa je treba, da bo po realni oceni v letu 1963 doseženih neto proračunskih dohodkov za 30 milijonov din manj, kakor so planirani. Zato predstavlja proračunska rezerva v celotni višini 30 milijonov dinarjev fiktivno postavko, ki bo praktično le

toliko uporabljiva za koriščenje, kolikor bodo dohodki dejansko višje doseženi.

8. Novost letošnjega proračuna je, da vsebuje proračun dotacijo novim skladom, to je:

- skladu za kulturo in prosveto in
- skladu za telesno vzgojo.

Z odlokom, ki bo predložen občinskemu ljudskemu odboru, se ustanavljata v letu 1963 ta dva nova sklada, ki bosta formirala lastna sredstva v odvisnosti od skupnih realiziranih proračunskih dohodkov. S tem so za omenjene namene v prihodnje zagotovljena finančna sredstva, ki bodo iz leta v leto rasla v sorazmerju s porastom proračunskih dohodkov.

V. Vloga in naloge občanov pri sprejemanju in izvrševanju družb. plana

1. V občini kot temeljni družbeno politični skupnosti občani:

- ustvarjajo družbene in materialne pogoje za razvoj produktivnih sil, gospodarskih in drugih dejavnosti ter za delo, zaposlovanje in povečanje produktivnosti dela;

- odločajo o sredstvih, ki v okviru delitve družbenega dohodka služijo za zadovoljevanje družbenih potreb, ter o vlaganju sredstev za gospodarski in družbeni razvoj;

- zagotavljajo materialne in druge pogoje za zadovoljevanje svojih potreb in za stalno izboljšanje svojih splošnih življenjskih pogojev (iz osnutkov zvezne in republiške ustave).

Kakor so položaj, vloga in naloge občano-proizvajalca in ustvarjalca materialnih dobrin neločljive od njegove funkcije potrošnika, tako je razumljivo splošna družbena, skupna in osebna potrošnja zmeraj odvisna od proizvodnje, njeno dviganje od dviganja proizvodnje in produktivnosti, izboljšanje družbenega in osebnega standarda od nenehnega večanja obsega in kvalitete ustvarjenih dobrin.

2. Zaradi tega naj občani v delovnih organizacijah:

- temeljito, podrobno in konkretno obravnavajo vprašanja in probleme gospodarjenja v svoji delovni organizaciji, tako da bo z njimi seznanjen vsak proizvajalec;

- prouče svoje proizvodne programe in gospodarske načrte, vlagajo maksimalne na-

pore za nadaljnji porast proizvodnje in produktivnosti ter posvete vso skrb uveljavljanju načela nagrajevanja po delu;

- podpirajo družbene organe v občini, da bodo letošnja planska predvidevanja realna in da bodo izpolnjena;

- sodelujejo pri zbiranju in združevanju sredstev za reševanje skupnih družbenih potreb v občini.

3. Nadaljnje utrjevanje komunalnega sistema in razvoj samoupravljanja terjata, da v naši občini letos napravimo nov močan korak naprej v razvijanju in krepitevi krajevne samouprave. Zagotoviti je treba pogoje, da bodo krajevne skupnosti lahko organizirale in pospeševale tiste gospodarske, komunalne, stanovanjske, zdravstvene socialne, kulturne, prosvetne, vzgojne in druge dejavnosti, ki služijo neposrednemu zadovoljevanju potreb občanov, družine, gospodinjstva in razvoja naselja nasploh.

Zato naj občani na zborih volivcev, ko bodo obravnavali načela in postavke letošnjega družbenega plana in proračuna, predvsem obravnavajo tudi, kako naj se v krajevni skupnosti zagotovijo družbeni in materialni pogoji:

- Za ustanavljanje, vzdrževanje, poslovanje in delo obrtnih ter drugih uslužnostnih obratov;

- za pospeševanje turistične dejavnosti in delo turističnih društev;

- za gradnjo in vzdrževanje krajevnih cest, potov in mostov, pokopališč, javnih nasadov, parkov, kopališč, javne razsvetljave in kanalizacije;

- za regulacijo manjših potokov;

- za urejanje zunanega izgleda kraja in komunalnih objektov ter za vzdrževanje čistoče;

- za gradnjo, vzdrževanje in upravljanje stanovanjskih in poslovnih prostorov;

- za ustanavljanje, vzdrževanje in delo vzgojno-varstvenih in drugih socialnih ustanov ter otroških igrišč;

- za sodelovanje pri varstvu družine;

- za družbeno prehrano in za ustanavljanje obratov družbene prehrane;

- za sodelovanje pri organizaciji in izvajanju preventivnih ukrepov za izboljšanje stanja prebivalstva in pri zdravstvenem prosvetljevanju prebivalstva;

- za sodelovanje pri izvajanju asanacijskih del za preprečevanje izvora nalezljivih bolezni;

- za delovanje kulturno-prosvetnih društev in klubov;

- za upravljanje in vzdrževanje kulturnih domov;

- za izboljševanje materialnega stanja šol;

- za gradnjo, adaptacije in vzdrževanje krajevnih športnih objektov;

- za sodelovanje pri razvoju in vzdrževanju krajevnih športnih organizacij.

Razumljivo je, da bo možno materialne pogoje za uspešno in zadovoljivo reševanje navedenih problemov zagotoviti le ob intenzivnem sodelovanju vseh družbenih činiteljev v krajevni skupnosti, občanov samih in delovnih organizacij, kakor tudi širše občinske skupnosti. Če bo obstajalo tako sodelovanje, bo udeležba občinske skupnosti, kakor jo bodo na predlog občanov in v okviru materialnih možnosti občine določili njeni predstavniški organi, zagotovila maksimalne uspehe in rezultate v krajevni skupnostih. Pri določanju sredstev za potrebe krajevne skupnosti bo treba razen tega zagotoviti sorazmerno procentualno udeležbo na določenih virih dohodkov občine, pri razpolaganju s sredstvi pa krepi samostojnost krajevnih skupnosti v okviru splošne družbene kontrole.

4. Če bo sleherni občan aktivno sodeloval - na svojem zboru in v svoji družbeno politični organizaciji - pri sprejemanju osnovnih postavk letošnjega družbenega plana in proračuna, na svojem delovnem mestu pa pri njunem izvajanju, bo zagotovljena tudi nadaljnja stopnja v razvoju socialističnih družbenih odnosov, tako v kranjski občini, kot tudi v širši jugoslovanski skupnosti.

V Kranju, 23. februarja 1963

